

גיליון מס' 235 | פרשת קרח
תשע"ז שנה חמישית

גליון זה יו"ל לע"ג
הר"ר יהודה בן ר' שאול אריה ז"ל
ומתוך הודאה לקב"ה על חסדיו
בהולדת נכדו נ"י בשעתו"מ
בן לידידנו החשוב שיבלחט"א

דברי שי"ה

ממרן שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

דבר העורך

מעשים מרבינו בענין כבוד תלמידי חכמים
אמר פעם רבינו: אבא זצ"ל סיפר לי כי
היו שני בחורים טובים בלימודם, בישיבה
בנובהרדוק, שפעם אחת כאשר למדו
מהרש"א, ודבריו לא מצאו חן בעיניהם,
אמרו לעצמם 'הוא מדבר כמו ילד', ולקחו
את הספר מהרש"א (שאיז עוד היה שנדפסו
בספר נפרד) והניחו אותו בתוך עגלה של
תינוק, נענעו את העגלה כדרך שמנענעים
לתינוקות. ומה היה סופם בימים שבאו
לאחר כן? אחד מהם יצא מדעתו לגמרי
והשתגע, והשני, התקלקל וירד מדרך
התורה רח"ל.

בשנת תשס"ב רבינו אושפז בבית הרפואה
מעייני הישועה לאחר שמצבו השתפר,
אמרו לו כי בבית הרפואה שוהה גם הגאון
רבי יהודה שפירא זצ"ל. הוא הביע את
רצונו לבקרו ולכבדו. ואז, ביקש ללבוש
כובע ומעיל, ביציאתו לעבר חדרו.
הנוכחים ניסו להקל מעליו וביקשו שלא
ילבש מעיל ומגבעת, אך לא נענה להם
באומרו: אני עושה כן מפני כבודו של
תלמיד חכם.

ספר רבינו לבני ביתו: בעת אשכבתא
דרבי, כאשר ליוו את ארונו של החזון איש
לכיוון בית החיים שומרי שבת, אחד
המלווים אמר בקול: "מה מתרגשים כאן
היום יותר מכלל יום בפטירת יהודי אחר".
מעט אחרי סתימת הגולל, בדרכו מבית
העלמין עוד לפני ששב לביתו, עקץ אותו
עקרב, ומיהרו איתו לבית החולים. וראו
בחוש שאמרו חז"ל: "עקיצתן עקיצת
עקרב"...

כידוע שבתחילת ספר "אגרות חזון איש"
הובא העתק מכתב יד סתרים של החזון
איש, שבו מרן החזון"א מציין בקצרה כי
נשמה מיוסרת, באה אליו לבקש תיקון
הנפש. וזה לשונו: "... לא נתן לי לעזבו
שאברכנו אמרתי לו לך לשלוי ולא נחה
דעתו אמרתי יה"ר שתתקן את הנפש
הזאת תיקון גמור ותסלח את כל עונותיו
תיכף נח דעתו ונשאר במנוחה".

רבינו גילה וסיפר לתלמיד את הרקע
הבסיסי לאותה בקשת תיקון נשמה: כי
בקוסובה מקום מגורי אבי החזון איש
זצ"ל (ותפקידו כרב העיירה) נערך דין תורה
בראשותו, בין שני בעלי בתים מהעיירה.
הוא פסק את פסקו. היהודי שהפסיד בדין,
כעס וחש נעלב עד שהחל לנהל למחמה
מול הרב. הוא הרבה במחלוקת. פתח בית
כנסת נוסף חדש, וגם הביא רב נוסף
לעיירה. לאחר שנפטר, הוא זה שבא לבנו
- החזון איש, לבקש תיקון לנשמתו
הדוויה. וכשהראיתי לרבינו מעשה זה
הוסיף ואמר לי: עוד הכרתי את בני
משפחתי של אותו יהודי.

יהי רצון שנזכה כולנו להיות ממכבדי
תלמידי חכמים ומאורי הדור.

מברכת ענת סוס
מחק 3106710 (2017)

פשט על הפרשה

"בזאת תדעון וגו' כי לא מלבי" (טו, כה)

משמע שהיו חושדין אותו שהוא מלבו ויש לתמוה דהא כתיב וגם בך יאמינו לעולם ועוד הרי ראו האש שירד מהשמים כשאהרן הקריב ואיך יכלו להכחיש זה וגם כל הנסים ועוד אם לא האמינו למה שמעו לו להביא קטרת [וגם קרח בעל רוח"ק היה כדפירש"י ור"נ איש היו ראשי סנהדרין]. ונראה דקרח חשדו שהוא בקש עבור אהרן הכהונה ועבור בניו סגני כהונה כו' וע"י תפלתו הסכים הקב"ה לדבריו ולכן התרעם שרצה שיבקש גם עבורו וכן הר"נ איש כי כל העדה קדושים ולכן אמר מרע"ה בזאת תדעון וגו' כי לא מלבי שאני לא השתדלתי כלל ע"ז אלא הקב"ה צוני מעצמו.

(טעמא דקרא)

עלי שי"ה

"כיצד יתכן מצות שילוח הקן והמשלח נמצא במקום אחר לגמרי מן הקן"

בימים אלו אין קבלת קהל בביתו של רבינו, עם זאת, בני הבית המסורים מעבירים שאלות בהלכה ושאלות של התייעצות להכרעת רבינו שליט"א. אחד השאלות שנשאל רבינו היה בהלכה למעשה בענין של שילוח הקן.

ומעשה שהיה. יהודי מבוגר בא בימים, מוגבל ומרותק כסא גלגלים, ביקש מאוד מבנו למצוא לו קן ציפור שהאם יושבת על הביצים, כי רוצה לקיים מצוה חשובה זו - ועד היום לא קיים אותה עדיין. הבן המסור יגע בכיבוד אב ואכן עלתה בידו, הוא ראה על עץ גבוה ברחוב צדדי קן ציפור, והאם דוגרת על הביצים, הוא מיהר לכשר את זה לאביו. אביו שמח מאוד אך אמר לו כי כיון שהיונה נמצאת במקום גבוה, אין לו שום אפשרות להגיע בעצמו לשם כי הוא מוגבל ל"ע. 'גש נא אל מרן שליט"א. ותשאל אותו כדת מה לעשות' ביקש האב הזקן.

הבן שלח את השאלה כשלאפניו היו שני אפשרויות. אפשרות אחת, למנות שליח לקיים המצוה, והשליח ישלח את האם ויקח הבנים, ויכוין עבור המשלח. אלא שיש לדון אם למצוה שכזו מועיל שליח או נחשב למצוה שבגופו.

אפשרות אחרת - אמנם נראית קצת משונה, אך כבר נאמר בנביא ישעיה (מ"ג ז) 'כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו'. והוא, לקחת שעון מעורר חזק, ולשים סמוך להיונה, והזקן יכוין השעון שיעורר בעוד כמה רגעים, ומכוח הרעש והצלצול תעוף היונה, וכל זה כמובן בתנאי שיכוין לשם מצות שילוח הקן, וכאן קיים עיקר המצוה כבר, ובשלב זה יבקש מאחר לזכות עבורו בביצים (והחלק הזה של זכיה בביצים לכל הדיעות מועיל על ידי אחר). [ובאמת, אם יועיל עיצה זו של שעון מעורר, ניתן יהיה לקיים את המצוה גם כאשר המכוין את השעון אינו כלל באזור...]

רבינו שליט"א עיין בשאלה ובהצדדים והכריע אל אתר:

מצות שילוח הקן היא מצוה שבגופו, ולא יועיל בה שליח, אכן האפשרות השניה היא מועילה, שישים דבר שיצלצל והיונה תעוף. וזה מועיל גם למי שנמצא במקום אחר, שיבקש להניח השעון מעורר על יד היונה ועל ידי הצלצול תפרח היונה. והוא חידוש נפלא.

יש לציין כאן כי בספרו נחל איתן (סימן ה' ס"ז) מצדד רבינו שכן יועיל שליח, אך כאמור למעשה הוא חושש להשיטות האחרות והכריע שיש לקיים המצוה בעצמו, ונציין בזה להספר החשוב שלח תשלח שמביא בעמוד 322 בשם רבינו אודות שליח, ובעמוד ס"ג שיטות נוספות בהאי ענינא. וע"ש עמוד קצ"א, כמובן שאין לפסוק הלכה למעשה מכלל זה והבאנו רק לעורר את הקוראים היקרים לשאלות המתחדשות בשולחנו של רבינו.

שו"ת בענין נתינת תרומה לכהן

שאינו נותנה להם להשתמש בה מפני היחוס.

ת. המע"ה.

ש. תרומה שהפקירה הבעלים, האם מותר לכהן שבזה"ז לקחתם כדי להשתמש בהם להנאתו.

ת. אין לכהן להשתמש בזה"ז בתרומה שאין לנו כהנים ודאים.

ש. כתוב בד"א ה"ת פ"ב ס"ק קל"ז שתרומה טמאה שאינה ראויה אפשר שא"צ לתת לכהן, אם הכהן רוצה אותו כדי לקיים מצות "באש ישרף", האם הנותן מקיים בזה מצות נתינה.

ת. יתכן.

ש. האם יש שיעור מינימלי כדי להתחייב בתרו"מ עם ברכה, או שגם גרגיר חיטה אחד צריך לעשר בברכה.

ת. אפי' חצי גרגיר.

ש. אם תושב חו"ל, רוצה לאכלם בביתו שבחו"ל, מכניס הפירות למלון בארץ אחרי גמר מלאכה, מה עדיף כדי לקיים תרו"מ חמורים יותר, לעשרם במלון ולאכול קצת מהם במלון, או לעשרם בביתו שבחו"ל.

ת. כמדומה שהמלון כביתו.

ש. אם תושב חו"ל, רוצה לאכלם בביתו שבחו"ל, מכניס הפירות למלון בארץ אחרי גמר מלאכה, מה עדיף כדי לקיים תרו"מ חמורים יותר, לעשרם במלון ולאכול קצת מהם במלון, או לעשרם בביתו שבחו"ל.

ת. כמדומה שהמלון כביתו.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. הרוצה לקיים כל המצוות, האם מותר לו לתת תרומה פעם אחת לכהן בזה הנזמן, כדי לזכות במצוה זו.

ת. אין לתת.

ש. אם אינו מותר לתת לו להדיא, האם מותר לתת לו בתנאי שאם הוא כהן הרי זה נחשב לנתינה, ואם לאו הרי זה לא נחשב לנתינה.

ת. אין לתת.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

ש. האם מקיימים מצות נתינת תרומה לכהן במה שנותנים תרומה טהורה לפני בכור בהמה טהורה אע"פ שהוא ברשות ישראל.

ת. אין לעשות כן.

שלום וישע רב יבוא ויעלה לכבוד המערכת מוציאי לאור הגליון החשוב "דברי שי"ח"

ייש"כ על הזיכוי מדי שבוע בשבוע בתוכן נפלא המוסיף אור בדבר ה' זו הלכה.

ובסוף הגליון מצויין בקשה על עובדות מרבנו. אכתוב לכם עובדא אחת שהיה בידי מלפני זמן של שלושים ושתיים שנה שהייתי אז בחור צעיר לימים ואז עדיין לא היה העולם מעושר כהיום בחיפוש מראי מקומות בכל מקצועות התורה מצוי ביד כל אחד ואחד, וכשהיה צורך במראי מקומות שאינם ידועים היו פונים אל היחידים שבדור שהיו יודעים את התורה.

ובכן באחד הימים נתקשינו באחד מספרי האחרונים ה"ה הספר הברית שכתב הרבה מאמרים מעניינים ומחודשים כידוע וביניהם בח"ב מאמר י"ג פ"ה שבו חידש חידוש נועז והוא כי מחוייבים מן התורה באהבת הנכרי נלמד מהכתוב ואהבת לרעך כמוך ורעך היינו כל מין האנושי העוסק בישובו של עולם והיינו אף הנכרי מדלא כתיב ואהבת לאחיך כמוך שאז היה במשמע רק אחיך במצוות.

והרחיב שם הדיבור בחיוב אהבת הנכרי [ולא הזכיר שם את האיסור של לא תחנם וכו' וכן לא הזכיר שם מכל תקנות חז"ל בכמה מקומות שהתירו דברים מסויימים רק משום איבה ולא חייבו לעשותם משום אהבת ריעים וכן לא הזכיר שם מכל תקנות חז"ל להתרחק מהעכו"ם כדי שלא נגיע לחיתון עמהם ולא לידי עבירה וכו' וכנראה כוונת המחבר במאמר ההיא היה להרחיב הדיבור בחכמה למנוע איבת העמים על ישראל בימים ההם כידוע להפיק תועלת לטובת ישוב הישראלי בגלות].

ובתוך דבריו שם כתב ראייה שהלשון רעך כולל אף עכו"ם וז"ל שם, ומצינו בכתוב שאף הנכרי נקרא ריע כמו שכתוב חושי הארכי רעה דוד ואמרו חז"ל כי חושי נכרי היה עכו"ל לענינינו. והיה מעניין לנו לדעת איה מקום של דברי חז"ל שהזכיר שם ולא ציין מקומו, ואחר נסיון למצוא ולשאול ולא הצלחנו, החלטנו שני בחורים צעירים לנסוע מירושלים לבני ברק ולשאול את פי הגאון שכל רז לא אניס ליה והיה כתובת מפורסם לשאלות כמו אלו. ונכנסנו אל הקודש פנימה בהצעת השאלה, והתשובה באה אלינו שהוא רוצה לראות את דבריו בפנים הספר אך אינו נמצא ברשותו, הלכנו משם אל חנות הספרים ובכמה פרוטות קנינו את הספר הברית וחזרנו אל הגאון עם הספר ביד כדי להראותו בפנים, ואחר עיונו שם במשך כמה דקות פנה אלינו בקול חזק ובלשון קדשו "ניטא אזא מאמר חז"ל". עמדנו מרעידים איך כל התורה כולה עומדת פתוח לנגד עינינו וללא חיפושם וללא שום ספיקות וללא כל משך זמן אלא ממש חרות על לוח לבו כל הבבלי הירושלמי התוספתות המדרשים למיניהם הידועים והשאינם ידועים. והנני זוכר עוד כי במשך כמה שבועות היינו תוהים במחשבותינו עד היכן זכה דורינו לגדול בתורה אמיתי כזה. למותר להוסיף כי מעשה הנ"ל עשה עלי רושם אדיר על כל ימי חיי והוסיף הרבה חשקות בשקידת הלימוד בתוה"ק והדברים מדברים בעד עצמם.

בברכה והצלחה

י. מ. מ. - ניו יורק יצ"ו

בשבועות האחרונים נשלחו אלינו בקשות רבות לבירור אודות מעשה בילד שהיה נחש בבטנו, והגיע לפני מרן שליט"א ואמר לו שיאכל דגים והנחש ימות מאליו. מי שיודע על הסיפור, או פרטים נוספים, ממקור ראשון בלבד!!! נשמח מאוד שיכתוב לנו לתועלת הרבים.

בתודה, מערכת הגליון

לקבלת הגליון ניתן לשלוח בקשה במייל: 0573145900@okmail.co.il או בפקס: 077-2092005

נשמח לקבל הערות והארות וכן עובדות ושו"ת מרבנו

להנצחות ולתרומות: 053-3145900 כתובת: ר' יהודה הנשיא 52 בני-ברק